

Handläggare:
Hannes Hellgren
08 508 18 339

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2019-04-11

Språkcentrum för nationella minoritetsspråk

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av Språkcentrum för nationella minoritetsspråk, en delrapport från Institutet för språk och folkminnen.

Kerstin Sandström
stadsdelsdirektör

Sara Wrethed
avdelningschef

Sammanfattning

Den statliga myndigheten Institutet för språk och folkminnen har fått i uppdrag av regeringen att utreda formerna för språkcentrum för de nationella minoritetsspråken finska, meänkieli, jiddisch och romani chib. I en första delrapport föreslås att två språkcentrum inrättas inom institutet, ett för finska i Uppsala och ett för meänkieli i Kiruna och Övertorneå.

Sedan 2010 är Stockholms stad förvaltningsområde för finska, och sedan årsskiftet 2018/2019 även för samiska och meänkieli. Inom ett förvaltningsområde har de nationella minoriteterna bland annat rätt att använda sitt språk i kontakt med myndigheter, både skriftligt och muntligt. Därför ser vi positivt på dessa föreslagna språkcentrum som vi bedömer kan bidra till en förstärkning av arbetet med de nationella minoritetsspråken och vara ett stöd för oss i vårt uppdrag som förvaltningsområde.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsutveckling.

Bakgrund

Regeringen beslutade i juni 2018 att ge Institutet för språk och folkminnen¹ i uppdrag att utreda formerna för språkcentrum för de nationella minoritetsspråken finska och meänkieli. I uppdraget ingick också att utreda förutsättningarna för motsvarande funktioner för jiddisch och romani chib, även de nationella minoritetsspråk.

Institutet har nu överlämnat en första delrapport där det föreslås att två språkcentrum inrättas inom ramen för myndigheten, ett för finska och ett för meänkieli.

Kulturdepartementet har remitterat rapporten till ett antal kommuner och andra instanser, däribland Stockholm. Kommunstyrelsen har i sin tur skickat den på remiss inom staden, för yttrande senast den 29 april.

Remissen i sammanfattning

I delrapporten redovisas utredningsarbetets första del som fokuserats på att utarbeta konkreta förslag på hur språkcentrum för finska och meänkieli kan organiseras.

Inledningsvis redogör institutet för nuläge och behov av språkrevitaliserande insatser – det vill säga åtgärder för att hindra språkens tillbakagång – för alla de fyra nationella minoritetsspråk som utredningsuppdraget omfattar.²

Utredningen har även analyserat skillnaden mellan språkvård och språkrevitalisering, redovisat institutets nuvarande uppdrag inom de områdena och sett över språkcentrum som modell för språkrevitalisering i ett minoritetspolitiskt sammanhang.

¹ Institutet för språk och folkminnen är en statlig myndighet med uppgift att öka, levandegöra och sprida kunskaper om språk, dialekter, namn, folkminnen och andra immateriella kulturarv i Sverige. Ansvar för språkvårdsarbetet ligger i huvudsak på Språkrådet, en avdelning inom institutet.

² Beträffande det femte nationella minoritetsspråket, samiskan, har modellen med språkcentrum för språkrevitalisering praktiserats sedan 2010 inom det samiska förvaltningsområdet, med Sametinget som huvudman. Utredningen genomförde en utvärdering av samiskt språkcentrum och kunde konstatera att det har utgjort ett nödvändigt och värdefullt bidrag till revitaliseringen av sydsamiskan.

Institutet föreslår att språkcentrum för finska och meänkieli inrättas inom ramen för myndigheten. Språkcentrumet för finska placeras i Uppsala medan centrumet för meänkieli placeras på två orter inom förvaltningsområdet, nämligen Kiruna och Övertorneå. För att säkra minoriteternas aktiva medverkan, delaktighet och inflytande över verksamhetens inriktning knyts en styrgrupp med representanter från minoriteterna till respektive språkcentrum. Slutligen redovisas förslag på uppdragens utformning för respektive språkcentrum, bemanning samt budget.

Avslutningsvis redovisas en konsekvensanalys av förslagen och en redogörelse för det fortsatta utredningsarbetet fram till slutredovisning av uppdraget den 1 oktober 2019.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Sedan 2010 är Stockholms stad förvaltningsområde för finska. Sedan årsskiftet 2018/2019 är vi även ett förvaltningsområde för samiska och meänkieli. Inom ett förvaltningsområde har de nationella minoriteterna rätt att använda sitt språk i kontakt med myndigheter, både skriftligt och muntligt. Stockholms stad ska alltså garantera att det finns personal som behärskar språket eller språken. Kommunen ska också kunna erbjuda förskola och äldreomsorg där hela eller delar av verksamheten bedrivs på minoritetsspråket.

Därför ser vi positivt på dessa föreslagna språkcentrum som vi bedömer kan bidra till en förstärkning av arbetet med de nationella minoritetsspråken och vara ett stöd för oss i vårt uppdrag som förvaltningsområde. Det är viktigt att kunskapen och spridningen av information samlas på ett språkcentrum. Det är också viktigt att arbetet med språkcentrum är långsiktigt för att det ska bli en kontinuitet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Språkcentrum för nationella minoritetsspråk, en delrapport från Institutet för språk och folkminnen